

LUDWIK KONARZEWSKI JUNIOR - MISTRZ SZTUKI, NAUCZYCIEL POKOLEŃ

Ludwik Konarzewski junior - ur. 20 kwietnia 1918 roku w Buzułuku (ZSRR), zm. 23 stycznia 1989 roku w Cieszynie – polski malarz, rzeźbiarz i pedagog plastyczny działający na Górnym Śląsku i Śląsku Cieszyńskim; syn Ludwika Konarzewskiego seniora.

W 1938 roku rozpoczął studia w Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie w zakresie malarstwa; przerwane przez wojnę ukończył je w roku 1948. Studiował m.in. pod kierunkiem malarzy z kręgu kolorystów: Władysława Jarockiego, Fryderyka Pautscha, Jerzego Fedkowicza, Andrzeja Pronaszki, Eugeniusza Eibischa i przejściowo także Wojciecha Weissa. Rzeźbę studiował u Xawerego Dunikowskiego i Stanisława Horno-Popławskiego.

Przez 30 lat pracował w Rydułtowach jako nauczyciel, współzałożyciel (w 1945 roku, wraz z ojcem Ludwikiem Konarzewskim seniorem), a po śmierci ojca – dyrektor Państwowego Ogniska Plastycznego, stając się osobowością w znacznym stopniu kształtującą poziom i jakość świadomości plastycznej miejscowej społeczności – podobnie, jak ojciec w okresie międzywojennym w Istebnej. W uznaniu tych dokonań w 1999 roku, jego imieniem nazwano plac naprzeciw Urzędu Miasta w Rydułtowach, samo zaś Państwowe Ognisko Plastyczne - imieniem ojca Ludwika seniora. Z przemysłowym Górnym Śląskiem związała go praca, a od 1946 aż do 1967 roku także zamieszkanie, przy zorganizowanej wraz z ojcem w mansardzie katowickiej kamienicy przy ul. Warszawskiej 43, pracowni artystycznej. Natomiast na rodzinnym Buczniku w Istebnej, założył, także wraz z ojcem (po raz drugi), społeczną szkołę plastyczną – Ognisko Kultury Plastycznej, umiejscowione w powojennym już budynku. Szkoła ta funkcjonowała do około 1960 roku. Oprócz Ludwika Konarzewskiego juniora, nauczał w niej w pierwszych latach jego ojciec oraz żona Joanna Konarzewska i siostra Maria.

Jest autorem około 1000 obrazów olejnych, wielu polichromii i artystycznych elementów wystroju kościołów oraz gmachów użyteczności publicznej na Górnym Śląsku, a także w innych regionach Polski. Wiele z tych prac realizował razem z żoną. Wśród nich znalazły się m.in. także majoliki Węgiel i Raj z 1975, stanowiące element wystroju wnętrza Ośrodka Wypoczynkowego Górnik w Kątach Rybackich, będącego wówczas własnością kopalni "Jankowice". Jako rzeźbiarz, oprócz wielu form kameralnych, jest także autorem pomników, m.in. Karola Miarki w Zabrze, wielu pomników Powstańców Śląskich i Ofiar II wojny światowej na Górnym Śląsku, pomnika Walki i Męczeństwa w Rydułtowach, rzeźby plenerowej przedstawiającej Górala Śląskiego w Istebnej - Andziołówce - Buczniku.

Za pracę artystyczną i pedagogiczną był wyróżniany, w tym m.in. Sztalugą im. Juliana Fałata - nagrodą przyznawaną przez Beskidzkie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne. Uczestniczył w zbiorowych oraz indywidualnych wystawach krajowych (m.in. Cieszyn, Rybnik, Zabrze, Katowice, Kraków) i zagranicznych (1978;

Pensylwania - USA, 1983; Hamburg - Niemcy Zachodnie). Prace Ludwika Konarzewskiego juniora, trafiły do muzeów w Bielsku-Białej, Katowicach (Muzeum Historii Katowic), Rybniku, Ustroniu i Wiśle oraz - szeregu kolekcji prywatnych.

Z żoną Joanną miał troje dzieci - córkę Iwonę Konarzewską - malarzkę-portrecistkę, oraz synów, Ludwika - przedsiębiorcę i Łukasza – historyka sztuki.

Twórczość

Ważnym elementem dorobku artystycznego Ludwika Konarzewskiego juniora jest w pierwszej kolejności portret, a w szczególności autoportrety i portrety członków rodziny. Innym osiągnięciem jest też indywidualnie interpretowany pejzaż. Rzeźbę, oprócz prowadzonej wzorem Dunikowskiego zwartości bryły i pewnej dekoracyjności, cechuje erudycja w zakresie różnorodności technik (drewno, metal, kamień, formy ceramiczne i majoliki).

We wcześniejszych pracach malarskich z lat 40. i 50. zauważalny jest wpływ koloryzmu wyniesiony z krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych, zanikający w latach następnych na rzecz neoekspresjonizmu, manifestującego się szczególnie w pejzażu. Wszystkie prace łączy natomiast realistyczne ujęcie rzeczywistości ujawniające się ze szczególną siłą w bardzo osobistym stosunku do portretowanych osób. Stanowi to istotny wyróżnik oraz walor jego dzieł na tle trendów i kierunków sztuki II poł. XX wieku, na ogół oscylujących obok, albo - poza widocznymi treściami znaczeniowymi. Szczególnie cenne wydają się dziś jego prace wcześniejsze, które mimo widocznego wpływu szkoły, zawarły w realistycznej formie indywidualny oraz oryginalny sposób postrzegania rzeczywistości w zakresie sztuk plastycznych.

Wybrane dzieła

Sztuka sakralna:

- Obraz ołtarzowy *Matka Boska Królowa Polski* w kościele pw. Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski w Czechowicach-Dziedzicach, 1947 (wspólnie z Ludwikiem Konarzewskim seniorem),
- Fryz *Pochód górali istebniańskich* w kaplicy kościoła parafialnego w Istebnej, 1953,
- Ołtarz boczny św. Józefa w kościele parafialnym w Istebnej,
- Dekoracja malarska kaplicy *Siedmiu Sakramentów* w kościele pw. św. Augustyna w Świętochłowicach-Lipinach,
- Ołtarz główny w kościele parafialnym pw. św. Wojciecha w Bytomiu,
- Dekoracja malarska historii parafii Jedłownik w kościele jedłownickim.

Obrazy:

- Obraz *Wesele*, obecnie w Muzeum Ustrońskim,
- Zespół obrazów milenijnych w kościele Wniebowzięcia NMP w Raciborzu, 1966-67,

Rzeźby:

- Pomnik Karola Miarki w Zabrze, 1958,
- Pomnik Czynu Powstańczego w Rudzie Śląskiej, 1961,
- Pomnik Walki i Zwycięstwa w Rydułtowach, 1971,
- Rzeźba Góral śląski w Istebnej-Andziolówce, 1979.

Bibliografia

- Zofia Bożek *Sylwetki twórców i popularyzatorów sztuki województwa bielskiego. Informator biograficzny*, Bielsko-Biała 1987, s. 51–52 ISBN 83-7004-019-5 9788370040192
- Józef Golec, Stefania Bojda, *Słownik biograficzny ziemi cieszyńskiej*, tom 2, Cieszyn 1995, s. 101–102 (z portretem) ISBN 83-60431-86-8, ISBN 978-83-60431-86-3
- Witold Iwanek: *Wystawa prac artystycznych plastyków rodziny Konarzewskich*. Katalog. Wisła 1977;
- Łukasz Konarzewski, *Malarstwo rzeczywiste Ludwika Konarzewskiego-juniora*, „Znad Olzy” Rok I nr 3 grudzień 1998, s. 4 ISSN 1506-3992
- Łukasz Konarzewski: *Katalog zbiorów prac plastycznych rodziny Konarzewskich oraz muzealiów w Istebnej na Buczniku*, Olkusz 2015, s. 54-190 i 291-293 ISBN 978-83-939096-0-5
- Irena Kontny; *Pędzlem i dłutem. O twórczości Ludwika Konarzewskiego juniora (1918-1989)*, Katowice 2018 ISBN 978-83-952833-1-4
- Klemens Kosyrzyk [pseudonim autorski – Stach kropiciel]: *Gawęda Stacha Kropiciela*, „Gość Niedzielny” z 19 października 1947, nr 42, s. 326;
- Jan Krop, *Artysta z „Buczniaka”*, „Kalendarz Cieszyński” 1987, s. 140-142;
- M. Prelichowski, *W węglu też można rzeźbić*, „Trybuna Robotnicza” z 25 października 1955;
- E. Rosner, *Istebniańskie spotkania – wizyta u Konarzewskich*, „Głos Ziemi Cieszyńskiej” nr 30 z 2 sierpnia 1957;
- Sławińska I., *Odwiedziny w Rydułtowach*, „Śląsk Literacki” Katowice 1954, s. 159-163;
- Sławińska I., *Pomost pomiędzy dawnymi i nowymi laty*, „Trybuna Robotnicza” z 8 października 1964
- *Katalog Zabytków Sztuki w Polsce*, powiat bielsko-bialski, t. 6., z. 2, opr. E. i M. Gutowsky, 1967, s. 54

Zebrał i opracował: Łukasz Konarzewski, Jakub Staroń